

Obiectivul 4: Reducerea mortalității infantile

Ne mor copiii

În data de 15 martie, la ora 04.00, ambulanța a adus la Spitalul Clinic Municipal pentru Copii nr. 1 din Chișinău un copil de numai patru luni. Băiatul abia respira și era buimac de atâta plâns. Examenul medical i-a scos la iveală o infecție virotico-bacterială acută, formă toxică cu encefalită purulentă, edem cerebral, comă cerebrală. În stare extrem de gravă, micuțul a fost internat la reanimare.

În ultima vreme, asemenea tablouri sunt tipice spitalelor pentru copii. De cel mai multe ori în aceste cazuri, medicii ridică neputințioși din umeri.

Natalia Costas

Petru P. se născuse sănătos și, spre bucuria părinților, timp de patru luni nu a dat semne de neliniște. Asta până în momentul în care a făcut o viroză respiratorie. Anamneza copilului arată că boala s-a manifestat tradițional prin tuse, eliminări nazale, febră, insomnie și lipsa poftei de mâncare. Vecinele “cu experiență” l-au diagnosticat cu o “răceală banală” și au sfătuit-o pe tânăra mămică să-l trateze după remedii naturiste. Timp de două zile, aceasta i-a aplicat comprese cu miere și foi de varză, administrându-i mixtură pentru tuse și picături în nas. Crezând că nu este decât o simplă răceală, pe care o va putea învinge în condiții casnice, femeia n-a consultat medicul de sector. Abia peste două zile, când băiatul a făcut convulsii, părinții alertați au chemat ambulanța. Toate eforturile medicilor au fost în zadar și micuțul Petru a decedat la spital, peste câteva ore. “N-am crezut că e ceva grav. Bănuiam că este o banală răceală, care poate fi ușor tratată. De aceea nici nu m-am adresat la spital. Dacă chemam medicul, urma să-l plătesc și nu aveam bani”, a spus Maria P., vizibil marcată de tragedie. Lacrimile ei nu mai conțin din martie încoace, repetând întruna: “De ce mi-au luat lumina ochilor mei?”.

Unica sursă de venit a familiei era indemnizația pentru copil și salariul pe care îl primea sporadic soțul de la șantier, motiv pentru care economiseau și pe medicamente. Maria zice că pentru o vizită a medicului era nevoită să plătească 10-15 lei, nemaivorbind de banii cheltuiți pentru analizele de laborator.

Nicolae Kiskin, șeful secției reanimare și medic-șef adjunct la Spitalul nr. 1 Municipal pentru Copii din Chișinău, a spus că, în cazul în care copilul ar fi fost spitalizat la timp, putea fi salvat, iar dacă mai zăbovea un pic cu spitalizarea, ar fi decedat acasă. “Era un copil cu o dezvoltare normală, respectiv cu șanse reale de supraviețuire. Copiii mici trebuie consultați de medic imediat ce părinții bănuiesc o infecție”, susține medicul.

Din experiența sa de 30 de ani, Nicolae Kiskin a stabilit următoarea statistică: din șase copii internați, cinci sunt aduși la spital de ambulanță și numai unul este spitalizat la recomandarea medicului de sector, ceea ce înseamnă că ajung deja în stare gravă.

În același timp, Nicolae Kiskin susține că părinții nu trebuie să plătească nimic pentru spitalizarea și tratamentul copiilor, deoarece Spitalul este inclus într-un proiect al Organizației neguvernamentale italiene „Amici dei Bambini” în R. Moldova, care îi aprovizionează gratuit și constant cu medicamente, reactivi, produse alimentare și igienice necesare. Asta după ce în ianuarie 2001, „Amici dei Bambini” a intervenit cu scopul de a evita închiderea Spitalului Clinic Municipal nr. 1 pentru Copii, programată de autoritățile publice locale din cauza lipsei de fonduri.

O treime din decese pot fi evitate

Zilnic, din cele patru paturi de la reanimarea Spitalului Clinic Municipal pentru Copii nr. 1 din Chișinău, jumătate sunt ocupate de copii cu malformații congenitale. De cele mai multe ori, în fișele lor personale, la rubrica “ocupația părinților”, este indicat: mama - casnică, tatăl – șomer. Mai nou, a luat amploare un alt fenomen - copiii sunt aduși la spital de rude sau vecini, părinții lor fiind plecați peste hotare să muncească la negru.

Potrivit medicilor de la Ministerul Sănătății, cazul micuțului Petru P. din Chișinău este unul tipic. În R. Moldova, aproximativ 40 la sută din toți copiii care mor înainte de cinci ani decedează la domiciliu. Din aceștia, marea majoritate din cauza pneumoniei. Unul din semnele foarte clare ale pericolului este respirația frecventă, dar studiile arată că doar 25 la sută din mame cunosc acest lucru simplu. Mai mulți copii ar putea fi salvați dacă părinții ar cunoaște cele șapte simptome principale de pericol și s-ar adresa la timp medicului. Astfel, rata mortalității infantile poate fi diminuată mai ales prin aplicarea unor politici și programe de educație a comunității și familiei. Deși situația social-economică este precară, în ultimii ani, mortalitatea infantilă este în scădere. Conform datelor statistice naționale, rata mortalității infantile a fost, anul trecut, de 14,7 decese la o mie de nou-născuți față de 16,4 decese la o mie de nou-născuți înregistrate în 2001. Cu toate acestea, o treime din decese pot fi evitate. Or, în R. Moldova se înregistrează una dintre cele mai înalte rate de mortalitate în rândul copiilor sub cinci ani, provocată de traume, accidente și otrăviri. Structura cauzelor mortalității infantile arată în felul următor: pe primul loc se situează malformațiile, urmate de cauze perinatale. Bolile respiratorii ocupă 18,9 din totalul deceselor, urmate de intoxicații, accidente și otrăviri (cu 10,2 la sută) și de boli infecțioase (cu doar 5,1 la sută din totalul de decese).

Potrivit Studiului național de nutriție, anemia este prezentă la 47 la sută din copiii de șase-12 ani și la 28 la sută din copiii de până la cinci ani. Femeile de vârstă fertilă suferă de anemie în proporție de circa 20 la sută.

În aprilie 2003, Comitetul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (CNPDC) a aprobat Strategia Națională privind Protecția Copilului și a Familiei. “Importanța unei asemenea strategii rezultă din situația nefavorabilă existentă la acest capitol, în condițiile în care peste 70 la sută din copiii din republică cresc și se dezvoltă în familii sărace, 45 la sută dintre cei de vârstă timpurie nu frecventează grădinițele, rata mortalității infantile fiind ridicată”, a menționat președintele CNPDC.

În rând cu alte state care au semnat Declarația Milenară, R. Moldova urmărește obiectivul de reducere a mortalității copiilor cu vârsta sub cinci ani până la 12 decese la o mie de născuți vii, obiectiv formulat de Politica Națională de Sănătate. Același document stabilește pentru rata

mortalității infantile obiectivul de 10 la o mie de născuți vii. În șirul acțiunilor întreprinse în vederea realizării acestui obiectiv se înscriu campaniile ample de promovare a alimentației la sân și de utilizare în alimentare a sării iodate. În cadrul campaniei naționale de imunizare contra rujeolei și rubeolei, din noiembrie 2002 până în mai 2003, au fost vaccinate 1.200.000 de persoane.

Experții UNICEF recomandă, pentru diminuarea ratei mortalității copiilor cu vârsta până la cinci ani, creșterea accesului la serviciile de sănătate prin adoptarea unui pachet de servicii accesibile copiilor de la 0 la cinci ani, inclusiv la medicamentele esențiale în tratarea unor boli, precum și promovarea unor politici alimentare corecte.